

ĐẦU TÌM ĐÀO NGUYÊN CHO XA XÔI! (2)

(Tập ghi)

*Đầu tìm đào nguyên cho xa xôi
Đào nguyên trong Con Chử Dịu Dàng đây thôi!
(Thơ Bích Khê).*

NHẬT KÝ RỜI... THÁNG 8/2000.

***/ San Jose, Chủ nhật 20/8/2000**

Giữa khuya thức giấc, viết những dòng này.

Từ ngày ở VN trở về, tâm trí cứ ngơ ngẩn ngẩn. Thật đúng là “*tuong tư Quê Hương trong mỗi sầu mắt nước!*” Ngày mai này lại phải đối diện thêm một nỗi chết lòng khác: “*Mẹ sẽ trở về Bruxelles.*”

Thời gian càng trôi, càng thấy hiện giữa trái tim nhiều nỗi đau đớn. Nghĩ đến thực tế ở Mỹ chỉ càng sợ hãi. Trong đời từng nhiều lần va chạm những khúc quanh định mệnh, bây giờ thêm một lần nữa!

Không biết sẽ ra sao? Tâm trí dày đặc rối rắm.

Từ ngày trở về, không còn gọi cho Phạm Thái Chung. Nghĩ, cũng chẳng nên gọi làm gì nữa. Một trang đời đã đọc xong đến giòng cuối!

Còn các người bạn khác, sao chỉ thấy xa lạ.

Đôi khi nhớ lại lời một nữ độc giả: “*Lấy chồng là một phương cách giải quyết mưu sinh*”, nhưng, chỉ mới nghĩ đến điều đó lại thấy ngay sự không thể nào chấp nhận nổi.

Thời gian này thật quá nhiều khủng hoảng. Sự khủng hoảng được tiên liệu từ nhiều ngày trước, khi còn ở Dalat, Nha Trang trong kỳ nghỉ hè vừa qua.

Nhìn quanh, chẳng thấy bất cứ ai có thể chia sẻ. Chỉ mỗi Mẹ già là nói ra hết được những suy tính dày đặc, thì, ngày mai này cũng sẽ cách xa.

Không thể cầm lên cây viết nếu bao giờ chưa giải quyết xong những phiền não hiện tại. Một trong những phiền não là vấn đề Kiều Mỹ, cô em gái bị bệnh trầm cảm đang sống cùng nhà.

Rõ ràng Thượng Đế vẫn còn thử thách nhiều quá! Biết bao giờ mới được buông tha? Bao giờ mới rời xa khỏi những cuộn tơ lòng vò rối? Chắc chẳng bao giờ hết! Thôi thì đành chấp nhận. Cái gì đến sẽ đến.

Không gian vắng lạnh. Sự cô đơn càng hiện rõ thêm nhiều góc cạnh. Làm sao vượt nổi?

“Đường còn xa, gánh trên vai còn nặng mà trời thì đã tối”. Lời này của Mẹ, tôi nghe từ mười lăm năm trước khi còn ở Âu Châu. Bây giờ, chẳng có ai nói cho nghe mà chính mình luôn luôn phải tự nhắc.

Thôi, mọi sự đều đã được sắp đặt dưới bàn tay Thượng Đế. Có suy tính gì cũng vô ích! Hãy cứ nên bình tĩnh đón nhận tất cả. Chuyện tới đâu, giải quyết tới đó.

Dẫu sao phải nghĩ một điều rằng, tôi còn may mắn hơn đứa em gái nhiều lắm. Ít ra tôi còn Âu Cơ bên cạnh, sự cô đơn còn có Những Con Chữ làm nơi trốn ẩn. Còn em gái? Thật thương cho nó bất cứ khi nào nghĩ đến điều nó nằm lạnh lẽo trong cái xó riêng cô đơn.

Chuyện cát thêm một căn phòng nữa là điều ưu tiên cần làm. Giải quyết một chỗ ở ấm áp cho em. Đây là một bồn phận. Vì Mẹ, vì em hơn là vì chính những nhu cầu trong cuộc sống riêng.

Sự hy sinh nào cũng có cái giá được đền bù của nó. Tôi tin tưởng sẽ không bao giờ bị Thượng Đế bỏ rơi. Chính Ngài sẽ cứu tôi ra khỏi những khúc quanh hiện tại. Vấn đề là phải nên cúi đầu uống cho trọn chén đắng. Tôi tin mình làm nổi điều đó. Đừng bao giờ than vãn, dù với chính mình hoặc với bất cứ ai.

Nghĩ đến Chung, thấy thật xa lạ. Với Trần Nghi Hoàng lại càng thêm xa lạ. Trái tim tôi rõ ràng khô cằn như của một người đã quá già mà sức khỏe không còn hồi phục. Tình cảm không thể nảy nở khi đang lâm vào đường cùng thực tế, điều khác hẳn với những lời thường tuyên bố trong các bài viết: *"Tình yêu giải hóa cho muôn ngàn thống khổ giữa cuộc sống."*

Điều này không thể áp dụng cho tôi khi mà điều kiện sinh tồn của các người thân chung quanh đè ập lên vai như một gánh nặng. Không có quyền tình toán gì cho cá nhân mình. Chỉ thấy tội và thương những người đàn ông *"đang cứ muốn nghĩ đến (và chiếm hữu) tôi bằng một Tình yêu!"*

Đêm cuối cùng ở Dalat, Aug. 15/2000, ngồi với anh Triệu Trung Tiên và anh Phùng Kim Ngọc, khi nói về sinh hoạt âm nhạc hiện tại của giới trẻ ở Dalat, tôi hiểu rõ ràng nỗi đau khổ tiếc nuối của anh Ngọc trên khía cạnh này.

Đó cũng chính là nỗi đau khổ của tôi nhiều năm trước. Nhưng, tôi còn may mắn hơn anh trong sự lấp vào chỗ trống thiếu vắng âm nhạc bằng những thành quả văn chương từ hơn chục năm qua.

Thật ngậm ngùi! Cho anh và cho cả chính tôi.

*

**

NHẬT KÝ RỜI... THÁNG 5/2001

***/ San Jose, cuối tháng 5/2001.**

Thời gian suy sụp cùng cực trên đủ mọi mặt.

Sau chuyến đưa mẹ già về VN sống với Trọng những ngày cuối, trở về Mỹ hôm 20/5/2001, tôi phải đối diện ngay với những nỗi khó khăn chết người.

- + Đứa em gái bị đưa vào nhà thương điên đêm 25/4/2001 (khi tôi còn ở VN) mãi đến nay ở đâu, vẫn không biết.
- + Nhà cửa tan nát dưới sự phá phách của nó, tôi lại phải một mình ra tay sơn quét.
- + Công việc mất.
- + Tiền bạc hao hụt.
- + Sau lưng chẳng có bất cứ chia xẻ cụ thể nào trên những lao đao cuộc sống tôi đang phải một mình gánh vác.

Tâm trạng nào nề tuyệt vọng, tôi không biết làm gì cho đúng, cứ hết dọn dẹp chỗ này lại sửa soạn chỗ kia. Xong, ôm mớ sách mua ở VN ra võng nằm đọc.

Dù vậy, những *Tào Tháo*, những *Binh Pháp Tôn Tử* hay những *Thanh Cung Mười Ba Triều*... vẫn không làm quên đi niềm nghĩ ngợi. Đọc truyện người xưa mà chẳng tìm được chút nào giải trí hay lối thoát để ứng dụng vào việc đời nay cho chính bản thân.

“Tứ bề thọ địch. Cô không thể làm gì được trước tháng 6 âm lịch. Vậy, chẳng cần nôn nóng!”

Câu luận giải của ông thầy bói Dịch ở Sài Gòn cứ quay cuồng trong óc.

Phải. Bây giờ mới chỉ bắt đầu tháng 4 nhuận âm lịch. Còn những hai tháng chịu đựng! Tự nhủ, tất cả đều là định mệnh. Cái định mệnh của tôi là cứ mãi đối diện với những lao đao. Tại sao lại cần nôn nóng?

Mãi rồi đâm nhiễm cái tính của nhân vật *Scarlette* trong *Gone With The Wind* khi nàng cứ hay tự nhủ: *“Mặc kệ đau khổ, ta cứ hãy ngủ cho đã giấc!”*

Dẫu vậy, làm sao mà có thể đứng vững trong những đêm dài đối diện với nội tâm dày vò không ngớt, những ngày vắng lặng đi ra đi vào nghiền ngẫm những điều nhìn thấy trong thực tế. Cái bản chất nghệ sĩ lần nữa lại phải nhường chỗ cho những tính toán đầy dơ bẩn của đời sống cơm áo. Trên đất Mỹ này, nếu không có tiền thì đúng là một nguy cơ lớn. Mà tôi thì lại luôn luôn gần như *“trong tay không có tiền!” Thân nhân nhưng tâm không nhân*. Không bao giờ nhân. Tôi biết vậy như lời ông thầy nói. Bên ngoài luôn luôn khoác một bộ mặt thản nhiên mà tình thật lúc nào cũng ấp đầy trong lòng những nỗi lo toan.

***/ San Jose, 27/5/2001**

Cùng Âu Cơ đi thăm đưa em gái ở nhà thương. Nó rất mừng khi nhìn thấy tôi. Tội nghiệp! Dầu rằng bề ngoài trông sạch sẽ tươi tỉnh hơn bất cứ ai trong số các người điên ở đó, nhưng nó vẫn còn điên lắm, nói năng y hệt những ngày cũ. Nó kể:

“Bé nói với nguyên một lũ bác sĩ ở đây rằng chị tôi là một nhà văn nổi tiếng, vì vậy mà bị nhiều kẻ ganh ghét. Họ mở ra những website để bắn tia phóng xạ vào đầu chị, cố giết cho chị chết. Nhưng vì chị ấy mạnh quá nên chẳng ai làm gì được. Các tia phóng xạ cứ vậy mà chĩa sang tôi, làm tôi đau đầu luôn luôn...”

Ngồi nhìn và nghe đứa em gái nói năng huyền thuyên, tôi đau lòng khôn xiết.

Oan nghiệt nào cứ đổ lên đầu lũ chị em tôi? Kiếp nào ông cha gây ra để kiếp này con cái lãnh đủ!

Tôi không có tính mê tín dị đoan. Những chuyện bùa ngải chú phép đối với tôi đều là vô ích.

Chỉ một điều tôi tin là *“luật nhân quả”*.

Nhưng nhìn lại gia tộc từ khi sinh ra đời thì thấy rằng cha mẹ, các người trong họ tộc hai đảng nội ngoại, và nhất là lũ chị em trai gái tôi, chưa từng nghe có ai làm điều gì ác. Vậy mà tại sao tai ương lại mãi ụp xuống cho tôi nhìn thấy?

-Đứa em gái út vượt biên, chết trên biển lạnh khi 22 tuổi.

-Một đứa em trai đang dần chết ở VN trong bệnh ung thư.

-Một đứa em gái điên loạn ở vào cái tuổi đang còn xuân sắc.

-Một bà mẹ đã quá già mà vẫn cứ mãi lao đao vô cùng theo những đứa con.

-Thêm tôi, bao giờ cũng chỉ gánh gồng những nỗi khổ đau của chính mình và của các người thân khác...

Tôi không biết phải làm gì bây giờ? Tình thương tràn đầy tâm thức cũng không giúp tìm ra lối thoát một cách hữu hiệu. Trong gia đình và ngoài xã hội, tôi được tiếng là đầy nghị lực. (Hình như điều đó “cũng đúng” (!) nếu có lúc nào nhìn lại dĩ vãng với những khúc quanh định mệnh ghê gớm tôi từng vượt qua được.) Mà thật thì từ sâu kín nội tâm, tôi biết điều này SAI. Luôn luôn vẫn chỉ là một nỗi sợ hãi... SỢ đủ thứ và SỢ đủ các giới người. Cái hành động *“đóng cửa không giao tiếp”* trong suốt nhiều năm há chẳng là một chứng minh hùng hồn cho điều vừa nói?

Với hiện tại này, phải nhận rằng nỗi SỢ càng như thêm lớn đến thành như một ám ảnh không rời trí não. Tôi không biết làm gì ngoài việc niệm đọc luôn luôn trong đầu câu chú “Úm mani pad me um”, hay việc ngồi trên chiếc võng treo sau hè mà nhìn vào cây bông giấy.

Cây bông giấy, khi mới dọn đến nhà này, Mẹ đem một nhánh về trồng sau hè với lời khẩn nguyện:

“Con gái tôi cũng tên Bông Giấy. Giống hoa này rất khó trồng. Vậy hễ cây ra tươi tốt tức là đời con tôi cũng sẽ tốt theo...”

Hằng ngày tưới nước bón phân kỹ lưỡng. Sau một năm, cây vươn dài, bắt đầu trổ hoa tím rất đẹp. (Thời gian này, tôi xuất bản cuốn MTDKCT II và tiếp tục viết cuốn Trân Sa).

Có anh chàng Mẽ Tây Cơ tên Roman, thuê một phòng trong nhà từ khi mới dọn, vẫn thường cột con chó nhỏ của hắn nơi gốc cây bông giấy. Đến một hôm, vì những cái gai hay đâm vào mình chó nên Roman xin phép tôi chặt bỏ những nhánh dưới cùng. Tôi bằng lòng.

Nào dè khi hay ra sự việc cả cái cây đã bị đốn bỏ đến tận gốc, tôi đâm hơi ôi đau khổ.

Máng mỏ Roman xong, tâm tư lại đắm chìm trong một nỗi lo sợ.

Gọi về bên Tây kể chuyện này cho Mẹ nghe, bà bảo tôi ra xem có còn cái gốc? Mẹ nói:

“Cây bông giấy biểu tượng cho con. Nó đang tươi tốt bỗng vô tình bị chặt bég, vậy hẳn đó là điềm báo cho biết cuộc đời con chắc phải bị rơi xuống tận cùng bi thảm?”

Quả y như rằng, từ dạo tháng 2/2000 cho đến tận nay, tôi đột nhiên rơi xuống cái rụp! Biết bao nhiêu chuyện xui xẻo dồn dập đưa đến không kịp đỡ.

-Từ chuyện nghe tin đưa em trai ở Berlin vương ung thư phổi giai đoạn cuối, phải cùng Âu Cơ chạy qua Đức mùa Noel 1999, tiêu hao một số tiền không nhỏ, đến chuyện đưa đưa em gái từ Santa Ana về ở chung, hằng ngày đối diện với những cơn điên của nó đến mệt phờ đầu óc.

-Từ những tan vỡ trong sự liên hệ với Chung cho đến những xung đột không ngớt với tên Roman trên sự kiện hấn lợi dụng tâm trí bất thường của Kiều Mỹ mà ve vãn.

-Hơn hết, đang từ vị trí một giáo sư âm nhạc hằng ngày nhàn nhã, tôi phải nhường hết học trò cho em gái dạy, xin vào làm cu li trong hãng máy bay Alaska Airlines ở phi trường San Jose. Trăm cay ngàn đắng đưa đến theo cái đám làm chung thất học...

-Chữ nghĩa tròn biệt khỏi trí óc.

-Bạc tiền hao tổn không biết đàng nào nói cho hết...

Giờ đây, thời gian **cuối tháng 5/2001**, sau gần hai năm loay hoay theo những khó khăn ghê gớm bủa vây trên đủ mọi phía, tôi đâm chai lì đến thành mặc kệ, không thêm lo buồn nữa. Mỗi ngày theo dõi tiến trình của cây bông giấy, thấy nó bắt đầu vươn dần từ gốc, thêm vừa mới có ba cánh hoa tím nở ra, tôi đâm tin tưởng chút ít.

Có lẽ đúng vậy. Luật nhân quả hiển nhiên hữu hiệu. Tự ngẫm, cái tâm tôi luôn hướng về điều tốt, có lý nào bị Thượng Đế bỏ rơi?

Đôi khi thấy thật tội nghiệp cho mình. Sự cô đơn chống trả với định mệnh, với cuộc đời, sâu dày quá đến khiến không còn tin tưởng được vào bất cứ ai, ngoài những điều rất “*mơ hồ mang tính cách mê tín*” (như sự việc cây bông giấy). Nếu không thế, làm sao tôi có thể đứng vững mà làm điểm tựa cho tất cả những người thân trong hiện tại? Mọi người mọi sự bỏ tôi, nhưng tôi tin Thượng Đế không bao giờ du tôi vào chỗ tận cùng đau khổ. Những ưu phiền xảy ra

trong suốt gần hai năm chỉ là sự thử thách lần nữa trên cái tâm hồn cương nghị do từ ý muốn Ngài. Và trên hết, để vượt qua những điều đó, chỉ là Đạo Đức phải tạo ra càng nhiều hơn mà thôi.

Tôi tin như vậy.

***/ San Jose, đầu tháng 6/2001.**

Trên công việc ở hãng máy bay Alaska Airlines, tôi chính thức bị sa thải vì nghỉ phép lâu quá trong chuyến chạy qua Đức thăm Trọng. Phải viết rằng tôi THẬT SỰ VUI MỪNG theo quyết định ấy. Cái tự do thân thiết đang được tìm thấy lại sau gần hai năm đánh mất. Những tháng ngày bực dọc theo công việc, theo cá chất tồi tệ của các người làm chung đã HOÀN TOÀN chấm dứt từ đây.

Trong lúc này, tôi chưa nghĩ đến điều “*làm gì ra tiền*” để sống.

Mặc kệ! Cứ an hưởng tận cùng cái tự do đang tìm thấy lại. Vậy là vùi đầu vào *computer* để đánh hai tác phẩm song song, một, Nước Cháy Qua Cầu định sẽ gửi về xuất bản ở Sài Gòn, và một, tuyển tập của anh Hoàng Vũ Đông Sơn tôi từng hứa bỏ tiền ra in ra cho anh ở đây.

Văn Chương có cái đam mê lôi cuốn của nó. Ngồi vào bàn viết, tôi bỗng thấy mình tự tin hẳn. Giờ đây hãy cứ tạm giã từ những lo toan thực tế để tìm lại những gì TƯỞNG RẰNG đã mất. Chỉ điều này mới là bước đầu dẫn đến sự thành công lần nữa cho tôi. Tôi luôn tin như vậy.

***/ San Jose, tháng 6/2001.**

Tôi tự cho phép mình “*thất nghiệp, nghỉ xả hơi*” ba tháng, không muốn làm gì, ngoài chuyện ngồi vào bàn viết. Hay ít nhất, cho đến sau tháng 5 âm lịch, “*Cô chẳng thể nhúc nhích gì từ bây giờ cho đến tháng 6. Từ bề thọ địch*”, tôi vẫn chưa nghĩ đến điều bưng chải ra ngoài để kiếm việc làm.

Hằng ngày sống với Những Con Chữ quả là điều thú vị! Miệt mài trên bài viết về Gogol trong cuốn *Tài Hoa Mệnh Bạc tập III*, tôi nhận ra điều rằng Văn Chương vẫn là nỗi đam mê trên hết, đặc biệt trong giai đoạn này. Khả năng đọc, tìm tòi, suy nghĩ rồi viết xuống thành chữ thành câu vẫn không mất, cho dù bao nhiêu thứ thực tế chung quanh vây bủa.

Đọc Gogol càng hiểu thêm về định mệnh chính mình. Sự cô đơn không phải từ bên ngoài đưa vào, mà chính tự trong nội tâm Gogol đã yêu mến và nuôi dưỡng nó. Tôi cũng vậy. Ngày nay nếu có bất cứ đề nghị nào từ bất cứ ai để đánh đổi sự cô đơn trong đời sống hiện tại, tôi cũng chẳng màng.

Đóng cửa đọc sách, tìm cho mình “Cái Đạo” mơ ước, quả thật sung sướng! Dẫu rằng thực tế vẫn là điều làm cái đầu nhức buốt, nhưng tôi cố tình gạt nó sang một bên, và ĐÃ LÀM ĐƯỢC điều ấy khi vùi đầu vào bài viết về Gogol.

Thời gian này, hằng buổi chiều cùng Âu Cơ vào nhà thương thăm Kiều My, đem theo chút thức ăn, ngồi chuyện trò cùng em và vài người bạn điên một tiếng đồng hồ; mỗi sáng ngừng viết dăm phút, ra ngoài sân hút thuốc lá, nhìn mây bay lơ lửng, đối với tôi là một hạnh phúc vừa đủ.

Hạnh phúc này tôi thật lòng trân trọng, và cũng dạy cho Âu Cơ trân trọng những tháng ngày hiện tại. Bởi vì, như đã nói ở trên, tôi chỉ TỰ CHO MÌNH ba tháng nghỉ xả hơi thôi!

Sau ba tháng đó là sự đối diện tận cùng với những gì sẽ đưa đến.

Đứa em trai ở VN đang đợi chờ một “*cái chết*” thật sự.

Tôi cũng đang chờ đợi “*cái chết*” nhưng trên nghĩa bóng của từ ngữ này. (“*Cái chết*” cho tâm hồn và cho cây viết?!)

Vì vậy, trong ba tháng sống còn, tôi quyết định dành hết thì giờ cho Văn Chương. Ít nhất là phải xong cuốn Tài Hoa Mệnh Bạc III, (hơn nữa, cuốn IV với tiểu sử Dostoievski) tôi mới phải bắt đầu đi vào “*cái chết*”.

Trần Thị Bông Giấy
(*Bài viết xong tại San Jose, Chủ Nhật, Nov. 17/2019 11:59 khuya*)
[]